

Un referèndum legal

written by Xavier Martínez Gil | 20 de juny de 2017

No voldria parlar de Rosa Parks, aquella dona negra que es va negar a complir la llei que obligava als negres a seure al seient de darrere als transports públics. Va succeir l'any 1955, a Alabama. Els Estats Units representa que ja era un país plenament democràtic respectuós amb els drets humans. Rosa Parks va ser condemnada però el seu gest, incomplint una llei injusta, va ser el desencadenant de la lluita pels drets civils que van propiciar els canvis legislatius per tal de garantir-los. Amb més modèstia però amb el mateix resultat, els que ens vàrem negar a prestar el servei militar obligatori en un Estat, com l'espanyol, que representa que també era democràtic, va comportar la supressió d'aquesta obligació legal i el respecte a l'objecció de consciència.

Ja sabeu per on vaig, oi? Però no, no pretenc obrir el debat entre legalitat i legitimitat on els positivistes s'amaguen, si cal, sota les togues dels magistrats del Tribunal Constitucional. El moviment social que tenim obert a Catalunya respecte a l'exercici del dret a l'autodeterminació no és, estrictament, un debat entre legalitat i legitimitat. Entenc que es pugui plantejar en aquests termes. I tot i així, si estiguéssim exclusivament davant d'un debat i una reivindicació de legitimitat seria tan lloable com la causa que defensava Rosa Parks o els insubmisos al servei militar. Si avui dia, posem per exemple, el Govern espanyol declarés il·legal l'homosexualitat, no crec que els legalistes, els positivistes, diguessin que les lleis s'han de complir. I no ho dirien perquè l'Estat espanyol estaria incomplint les lleis. Concretament, la Declaració Universal de Drets Humans. Ara mateix ho hem tornat a comprovar amb la sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans que ha fallat contra l'estat espanyol per la inhabilitació a Atutxa, president del Parlament Basc. Per tant, el que pot semblar legal a ulls del govern espanyol pot resultar ser una flagrant il·legalitat a

ulls del dret internacional. El dret a l'autodeterminació és, justament, aquest cas.

Recordem que l'article primer del Pacte de Drets Civils i Polítics de les Nacions Unides reconeix el dret a l'autodeterminació dels pobles. Recordem també que l'article 96 de la sacrosanta Constitució espanyola ens diu que els tractats internacionals publicats al BOE passen a formar part de l'ordenament intern espanyol. Aquest Tractat va ser publicat al BOE de 30 d'abril de 1977, per tant, forma part de les lleis internes espanyoles d'obligat compliment. Recordem també que l'article 10.2 de la Constitució obliga a interpretar els drets fonamentals i les llibertats d'acord amb la Declaració Universal de Drets Humans i els Tractats i els Acords Internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya. Per tant, un referèndum d'autodeterminació encaixa perfectament en l'actual ordenament jurídic.

Si algú us parla de la unitat d'Espanya i aquestes mandanges que excitaven tant al Pepe Rubianes (com si aquest concepte estigués per sobre del dret a l'autodeterminació) recordeu-li que l'exercici del dret a l'autodeterminació no vulnera l'article 2 de la Constitució que proclama la "indissoluble unitat de la Nació espanyola". A no ser que un interpreti que el resultat del referèndum serà sí (i només sí) favorable a la independència. El referèndum es pot fer (s'ha de fer) en l'actual marc jurídic. Impedir que es faci el referèndum va en contra de la llei. El que resulta contrari a la llei és no permetre el referèndum. No esperarem 9 anys com Atutxa a tenir una sentència favorable del Tribunal Europeu de Drets Humans. El farem igualment. I si surt que 'Sí' (que estic convençut que sortirà que 'Sí') aleshores arribarà el moment que els espanyols s'hauran de plantejar si volen canviar la seva constitució per adaptar-la a la nova realitat. No seria el primer cop que ho han de fer. L'article 10 de la Constitució de 1812 també deia que formaven part de la nació espanyola Filipines, Perú, Santo Domingo, Guatemala, Veneçuela, Xile,

Puerto Rico... sí Puerto Rico, que aquest passat cap de setmana ha fet un referèndum en el qual no contemplava, per cert, l'opció de tornar a Espanya.